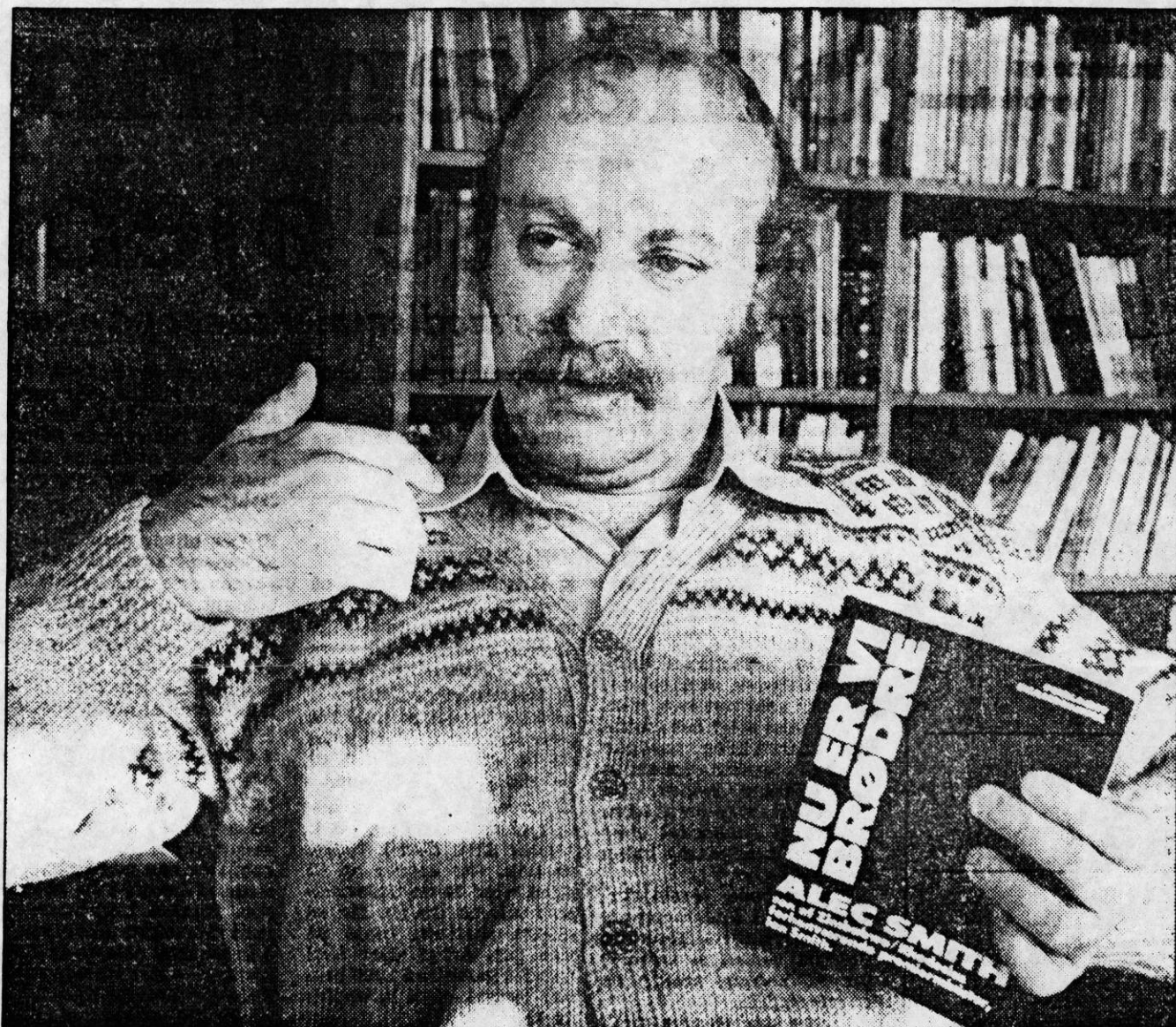

Dear Alec & Elisabeth. Here is then the result of the interview
on article from Århus Stiftstidende 18. okt. 1986. On the whole
very good. It is just the part about becoming religious that doesn't
quite seem to have understood. Warmest greetings
Asta

Alec Smith — premierministersonnen der gik imod sin faders racistiske politik og støttede sort flertalsstyre.

25.03.072

Zimbabwe — et eksempel for Sydafrika

Siger den 37-årige feltpræst Alec Smith — søn af den hvide eks-premierminister Ian Smith i det daværende Rhodesia

Af Poul Husted
Foto: Søren Holm

Zimbabwe er et skoleeksempel på, hvordan et sort flertalsstyre kan overtage magten ved hjælp af de demokratiske spilleregler uden at udvikle sig til et blodigt og tyrannisk Idi Amin-styre. Zimbabwe under premierminister Robert Mugabes ledelse er et lysende håb for Sydafrika og beviser, at en afvikling af apartheid ikke nødvendigvis betyder anarki og blodsudgydelser.

Alec Smith ved, hvad han taler om. Ikke nok med at han er hvid og zimbabweaner — den 37-årige, tyndhårede mand er også søn af Zimbabwes foreløbig sidste hvide premierminister, Ian Smith, som i en syv år lang ødelæggende borgerkrig forsøgte at hindre det uundgåelige: At det daværende Rhodesias store sorte befolkningsflertal fravristede det hvide mindretal magten.

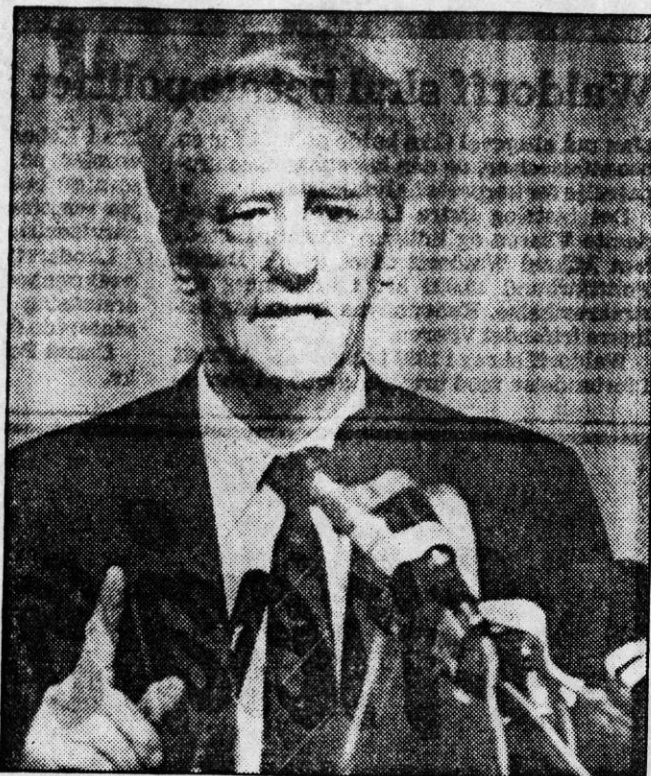
Smith Junior blev selv indkaldt til den hvide hær, men samtidig sympatiserede han med og støttede oppositionen samt de sorte guerillaer. Alec Smith spillede en ikke uvæsentlig rolle i det afrikanske lands succesrige overgang fra hvidt til sort styre.

Forlaget Scandinavia har netop udgivet Alec Smiths bog »Nu er vi brødre«, som ikke alene beskriver Zimbabwes proces fra hvidt til sort, men også tegner et tankevækkende billede af premierministerens søn og dennes selvødelæggende oprør mod faderen og det etablerede samfund.

De hvides angst

Alec Smith mener, at de hvides klamren sig til magten i Sydafrika hovedsagelig skyldes angst — den samme angst der førte det daværende Rhodesia ud i en ørkesløs borgerkrig.

— Ingen tror på apartheid længere, der er nemlig ingen logik i den, siger Alec Smith til Aarhus Stiftstidende.

Ian Smith — i syv år bekæmpede han de sorte guerillaer.

— Selv Sydafrikas præsident Botha indrømmer, at apartheid er død.

— De hvide har stadig kontrollen over landet, og spørgsmålet er, om de tør overlade magten til det sorte flertal. Har de først en gang givet kontrollen fra sig, er der nemlig ingen vej tilbage.

— Derfor forsøger de sydafrikanske magthavere at tegne et skræmmebillede af sort flertalsstyre med Uganda og Etiopien som grufulde eksempler. For at fastholde billedet af sort ragnarok og despotiske ledere, er det også i det hvide styres interesse at destabilisere nabolandene. Sydafrika støtter Unita-bevægelsen i Angola, oprørerne i Mocambique og har sågar rettet direkte angreb mod Zimbabwe. Netop for at kunne sige: »Se, de sorte kører landet sønder og sammen«.

Sort succes

Den tidligere premierministers søn understreger, at det derfor er uhyre vigtigt, at Zimbabwe bliver en succes, så sydafrikanerne kan se, at der er et alternativ til apartheid-politikken.

— Zimbabwe er i dag et velfungerende demokrati, hvor fem forskellige partier er repræsenteret i parlamentet, og de afspejler alle holdninger fra konservative til marxister-leninister. Der er faktisk repræsenteret et langt større politisk spektrum end i det amerikanske Senat. Ikke desto mindre har USA travlt med at fremstille Robert Mugabe som marxismens og leninismens forkæmper.

— Mugabe har faktisk overholdt de demokratiske spilleregler, og hvis han gør alvor af sine planer om at indføre et et-parti-system, vil det også ske i henhold til forfatningen. For at ændre den kræves der 70 procents tilslutning, og Mugabes parti fik ved sidste valg kun 64 procent af stemmerne.

Alec Smith er overbevist om, at Zimbabwe med tiden vil få et et-parti-system, men han ser det ikke som noget negativt:

— I Afrika følger befolkningen ofte stammen i stedet for ideen, og det vil sige, at man stemmer på, hvem manden er, og ikke hvad han står for. Stammetilhørsforholdet har ført til

mange konflikter på det afrikanske kontinent, og Zimbabwe er heller ikke sluppet fri. Mugabe tilhører Shona-stammen, mens hans største konkurrent Joshua Nkomo er Ndebele. De to stammer har haft voldelige sammenstød, derfor forsøger Mugabe at etablere et et-parti-system. Ikke for at eliminere Nkomo og hans folk, men for at involvere dem. Jeg tror, at det lykkes.

— Det kan kun betyde, at det vil gå endnu bedre i Zimbabwe, som faktisk har klaret sig godt efter de sortes magtovertagelse. Mugabe er ganske vist erklæret socialist, men først og fremmest en praktisk og realistisk mand, der vil anvende det bedste fra både kapitalismen og socialismen. Derfor er vi i dag i stand til at eksportere fødevarer til vore nabolande, ja sågar til Sydafrika. Og det er ikke gået upåagtet hen. Mange hvide, som rejste til Sydafrika efter det hvide styres fald, er nu begyndt at vende tilbage.

Stor anseelse

Alec Smith er i dag feltpræst i Robert Mugabes hær, hvor den tidligere premierministers søn nyder stor anseelse, fordi han på et tidligt tidspunkt gik ind for sort flertalsstyre. I sin ungdom havde Alec Smith det imidlertid ikke nemt. Han mistede sin egen identitet og blev »premierministerens søn«.

Alec Smith reagerede skarpt imod dette og kastede sig ud i et omfattende alkohol- og narkotikamisbrug. Da han blev religiøs, opgav han imidlertid sin tidligere levevis og gik aktivt ind i arbejdet for at skaffe demokratiet til det daværende Rhodesia. Det skete samtidig med, at han måtte gøre tjeneste i hæren og jage sorte partisaner.

I sin nuværende rolle som feltpræst forsøger han at bidrage til den forsoning, som var nødvendig for et nyt og succesrigt Zimbabwe efter borgerkrigen.

□□ »Nu er vi brødre«, af Alec Smith. 147 sider. Kr. 69,50. Forlaget Scandinavia.